

Ngaahi Halanga ki he Nofo Tu'uma'u Tokanga'i (guardianship)

Fekau'aki mo e Polokalama Tokoni ki he Nofo Tu'uma'u

'I NSW, 'oku tokoni 'a e pule'anga pea mo e lao ki hono malu'i e fānau mei ha fakatamaki pea mo tauhi ke nau malu. Ko e me'a ke fakamu'omu'a 'a hono tauhi malu fakataha e fānau mo honau fāmili. 'O kapau 'oku 'ikai malu 'a 'api kia kinautolu, 'oku pau leva ke mau kumi ha feitu'u 'oku malu.

'Oku mau lolotonga liliu 'a e founga 'oku mau tokoni'i ai e fānau pea mo e to'utupu 'i he taimi 'oku 'ikai malu ai 'enau nofo 'i 'api. 'Oku ui 'a e ngaahi liliu ko eni ko e Polokalama Tokoni Nofo Tu'uma'u (Permanent Support Program – PSP).

'Oku uHINGA 'a e Nofo Tu'uma'u ('Permanency') ki he nofo 'a e fānau mo e to'utupu 'i ha 'api tu'uma'u 'oku malu pea 'oku tokanga'i ai kinautolu. 'Oku toe uHINGA foki ki he 'enau feohi mo honau ngaahi kaungāme'a, fāmili, komiuniti pea mo honau tukufakaholo. 'Oku hoko 'a e nofo tu'uma'u ko e faingamālie ia ki he fānau ke nau ma'u ai ha mo'ui fiefia mo tau'atāina 'i he'enau hoko ko e kakai lalahi.

'Oku mau ngāue tōtōivi ke tokoni'i e fānau ke nau ma'u e nofo tu'uma'u. Ko e ngaahi liliu ko eni 'oku ne fakapapau 'i 'oku 'ikai hala e fānau 'i he ngaahi lelei 'oku ma'u 'i he 'enau nofo 'i ha 'api tu'uma'u pea toloto ai e 'ofa. 'E ngāue fakataha 'a e kau 'ofisa ngāue fakasōsiale (caseworkers) mei he FACS pea mo kinautolu mei he ngaahi kautaha kehe. 'Oku tokoni 'a e polokalama ke fakalato 'a e ngaahi fiema'u tāutaha 'a e ki'i tamasi'i/ta'ahine.

Ko e hā hono 'uhinga ki he fānau mo e to'utupu

Oku mau fiema'u ke fakapapau i oku malu pea fiefia a e fānau mo e to'utupu. Oku mau fiema'u ke nau ma'u ha api oku mātu aki tauhi lelei ai kinautolu. Ko e founga lelei taha ke fai ai eni ko hono fa'u ha palani mo kinautolu ke lava o ma'u ha nau nofo anga tu'uma'u. Oku ui eni ko e 'taumu a ki he nofo tu'uma'u ('permanency goal'). Oku tokoni a e taumu a ki he nofo tu'uma'u ki hono fakapapau i ki he fānau mo e ngaahi fāmili a e feitu'u e nofo ai a e ki i tamasi i/ta'ahine i he kaha'u. Ko e api nofo anga tu'uma'u e kehe ki he ki i tamasi i/ta'ahine takitaha o fakatahu ki he enau fiema'u.

'E ngāue a e kau ofisa ngāue fakasōsiale ki he taumu a ki he nofo anga tu'uma'u fakataha mo e fānau, ngaahi fāmili pea mo kinautolu oku nau ofa ki he tamasi i/ta'ahine. 'E kau a e fānau mo e to'utupu i he fai e ngaahi tu'utu'uni e fakahoko. 'E ngāue fakataha a e tokotaha kotoa.

Ko e ngaahi halanga ki he 'api tu'uma'u

'Oku 'i ai e ngaahi founga kehekehe 'e lava ai 'e ha ki'i tamasi'i/ta'ahine ke ma'u ha 'api 'oku malu mo ma'u ai e 'ofa. 'Oku ui kinautolu ko e ngaahi halanga (pathways). Ko e ngaahi halanga ki he nofo tu'uma'u ko e:

FAKATOLONGA O E FĀMILI

Oku uHINGA eni ki hono tauhi ha ki i tamasi i/ta'ahine mo ene ongo mātu a, fāmili, pe kāinga, i he taimi oku malu ai.

OHI OKU FAKA'ATĀ¹

Ko e tu'unga eni kuo hoko a e ki i tamasi i/ta'ahine ko e mēmipa fakalao o ha fāmili kehe i he toenga o'ene mo'ui.

FAKAFOKI

Oku uHINGA eni ki hono fakafoki a e ki i tamasi i/ta'ahine ke nofo mo honau fāmili i he taimi oku malu ai ke foki ki api.

TOKANGA I (GUARDIANSHIP)

Ko e tu'unga eni kuo ma'u ai e ha taha pe kakai kā oku ikai ko e mātu a totonu a e mafai fakalao ki hono tokanga i e ki i tamasi i/ta'ahine kae oua kuo hoko ko e tokotaha matu otu a.

TAUHI TAIMI LŌLOA

Ko e tu'unga eni oku nofo ai a e ki i tamasi i/ta'ahine i ha feitu'u kuo alea i ke nofo taimi lōloa ai (*hangē mo ha taha oku ne pusiaki i (foster carer) pe fāmili*)

Ko e fakatolonga o e fāmili pe ko e fakafoki ki he fāmili ko e ongo halanga ia oku lelei ange i he taimi oku malu. Ko e halanga kuo fili i e makatu'unga pe ia i he ki i tamasi i/ta'ahine tāutaha pea mo e hā e ngaahi me a e lelei taha kia kinautolu.

¹ Ko e ohi 'oku 'ikai ko e founga ia oku fiema'u ki he fānau Apolisinolō

Tokanga'i

'E fakahoko e he Fakamaau anga ki he Fānau ha Tu'utu'uni ke Tokanga i e fānau (guardianship order) i he taimi te ne fakapapau i ai oku ikai malu ke nofo a e tamasi i/ta ahine mo ene ongo mātu a. 'E lava ke toe fakahoko e ngaahi Tu'utu'uni ke Tokanga i e fānau i ha loto fakatou osi ki ai a e ongo mātu a. Oku tokoni a e ngaahi Tu'utu'uni ke Tokanga i e fānau ki hono fakapapau i oku malu e api oku nau nofo ai, pea kei fehokotaki pe mo honau fāmili mo e tukufakaholo.

'I he malumalu o ha Tu'utu'uni ke Tokanga i oku i he tokotaha oku ne tokanga i ('guardian') ke ne tauhi a e tamasi i pe ta ahine. Ko e tokotaha oku ne fai e tokanga i ko ha taha ia oku ne tokanga i lelei a e ki i tamasi i/ta ahine i ha api oku malu kae oua kuo ne a'u ki he ta'u 18. Ko e tokotaha oku ne fai e tokanga i ko ha taha ia oku lolotonga i ai ene fengāue aki lelei mo e ki i tamasi i/ta ahine pe ko ha taha to'utupu. Ko e tokotaha oku ne fai e tokanga i e lava pe ko ha fāmili, kaungāme a o e fāmili, pe ko ha taha pe na a ne osi tokanga i ha ki i tamasi i pe ta ahine ki mu a.

Oku fakahoko e he tokotaha oku ne fai e tokanga i a e ngaahi tu'utu'uni kotoa fekau aki mo hono tokanga i e ki i tamasi i/ta ahine o kau ai a ene mo'ui lelei pea mo ene ako. Oku fiema'u foki ke nau alea i a e taimi a ahi i he vaha a o e ki i tamasi i/ta ahine mo ene ongo mātu a. 'E toe fakapapau i foki e he tokotaha oku ne fai e tokanga i oku kau atu a e ki i tamasi i/ta ahine ki he ngaahi ouau mo e ngaahi ngāue mei honau tukufakaholo pea mo honau komiuniti.

Ko e anga eni 'a hono fakahoko e tokanga'i e fānau

Ngaahi fehu'i mo e tokoni

Talanoa ki he ofisa ngāue fakasōsiale o ka oku i ai ha o toe fehu i fekau aki mo e nofo tu'uma'u pea mo hono ngaahi halanga kehekehe. 'E lava e he kau ofisa ngāue fakasōsiale ke ne fakahoko ha fale i pea mo ha tokoni. Oku nau i hena ke tokoni i e longa ifānau, fāmili pea mo e kau tauhi.

'Imeili ki he permanency.support@facs.nsw.gov.au

Ki ha toe fakamatala fekau aki mo e Polokalama Tokoni ki he Nofo Tu'uma'u (Permanency Support Program), vakai ki he www.facs.nsw.gov.au/psp

Kataki o telefoni ki he 1300 623 416 pe 'imeili guardianshipinformation-NSWFACS@facs.nsw.gov.au fekau aki mo ha toe fakamatala fekau aki mo e tokanga i e fānau.